COMMISSIE VAN ADVIES
voor de zaken betreffende
DE BURGERLIJKE STAAT
en de NATIONALITEIT

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht
t.a.v. Mr.
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Haag, 1 februari 2022

Betreft: Non-binaire ("X") geslachtsregistratie

De Commissie van Advies voor de zaken betreffende de burgerlijke staat en de nationaliteit (hierna: de Commissie) heeft in haar (online) vergadering van 28 januari 2022 aandacht besteed aan de praktische gevolgen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand in het geval van de introductie van de non-binaire geslachtsregistratie ("X-registratie"). In het kader van de parlementaire behandeling van het Voorstel van wet tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het veranderen van de voorwaarden voor wijziging van de vermelding van het geslacht in de akte van geboorte, is deze X-registratie bij amendement voorgesteld door het lid Van Ginneken (35 825, nr. 10).

De Commissie beschouwt geslachtsneutraliteit als gegeven, zodat het amendement dat in X-registratie voorziet tegemoet komt aan een maatschappelijke behoefte. De Commissie acht het juist dat geen ruimte bestaat voor X-registratie reeds bij de geboorte. X-registratie is een kwestie van zelfidentificatie, zodat de ouders dit niet bij de geboorte van hun kind kunnen doen. Dit is ook in overeenstemming met de rechtspraak (zie rechtbank Midden-Nederland 21 juli 2021, ECLI:NL:RBMNE:2021:3298).

De Commissie heeft de kwestie besproken welke gevolgen invoering van de X-registratie heeft voor de BRP. De Commissie is van oordeel dat de BRP de geboorteakte moet volgen. Invoering van de X-registratie is voor de Wet BRP niet bijzonder complex, omdat op de meeste plaatsen in deze wet in neutrale termen wordt gesproken van 'gegevens over het geslacht'. De BRP kent momenteel slechts de geslachtsaanduidingen M, V en O (van Onbekend). Invoering van X vergt een wijziging van het technisch ontwerp van de BRP (logisch ontwerp, LO).

In de Commissie is de vraag gerezen of personen die vanwege hun non-binaire genderbeleving reeds via de rechter de geslachtsaanduiding op hun geboorteakte hebben doen aanpassen, welke aanpassing in de BRP is verwerkt als O, alsnog als X kunnen worden geregistreerd na invoering van de X-registratie. Dit is een vraag van overgangsrecht, die ook betrokken zal moeten worden bij de totstandkoming van eventuele uitvoeringswetgeving.

De Commissie heeft de vraag besproken of een genderneutrale omschrijving van het ouderschap in de geboorteakte kan worden opgenomen. De Commissie is van mening dat dit niet in strijd komt met Boek 1 BW, omdat het voorgestelde art. 1:28e lid 2 BW in het amendement hierin voorziet (waarin – kort gezegd – is bepaald dat voor de toepassing van titel 11 (Afstamming) van Boek 1 BW en hetgeen daaruit voortvloeit wordt 'uitgegaan van het geslacht dat betrokkene voor de wijziging van de vermelding van het geslacht in "X" had'). De X-registratie maakt het mogelijk om zich op de geboorteakte als 'ouder' te laten registreren in plaats van als vader of moeder. Vanuit de Commissie is nog opgemerkt dat art. 1:198 en 1:199 BW uitdrukkelijk spreken van 'man' of 'vrouw', maar dat deze bepalingen niet voorschrijven wat in de geboorteakte moet staan.

De Commissie voorziet vooralsnog bij invoering van de X-registratie geen grote praktische problemen, maar acht nadere uitvoeringswetgeving op onderdelen (zoals voor de BRP) wel noodzakelijk.

Hoogachtend

Voorzitter

Secretaris